

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
Περίγραμμα Μαθήματος

Τίτλος Μαθήματος	Διαχείριση ψυχοκοινωνικών κρίσεων στη σχολική κοινότητα
Κωδικός Μαθήματος	DLSPS514
Τύπος μαθήματος	Επιλογής
Επίπεδο	Μάστερ (2 ^{ος} Κύκλος)
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	1 ^ο ή 2 ^ο έτος/ 2 ^ο ή 3 ^ο εξάμηνο
Όνομα Διδάσκοντα	Καθ. Αναστασία Αλευριάδου, Δρ. Λουίζα Ιωαννίδου
ECTS	10
Στόχος Μαθήματος	<p>Το μάθημα έχει κεντρικό σκοπό να αναπτύξει τις απαραίτητες γνώσεις, μεθόδους, τεχνικές και δεξιότητες των φοιτητών/τριών, έτσι ώστε με την επίτευξη των συγκεκριμένων μαθησιακών στόχων να είναι σε θέση να ενσωματώνουν αυτές τις δυνατότητες και τα εργαλεία στη διαδικασία της πρακτικής εφαρμογής στη σύγχρονη πολυεπίπεδη διαχείριση ψυχοκοινωνικών κρίσεων μέσα στη σχολική κοινότητα.</p> <p>Η επιδιωκόμενη εμπάθυνση στις σύγχρονες γνώσεις των θεωριών και των μοντέλων διαχείρισης κρίσεων και στις τεχνικές αντιμετώπισης και βραχείας παρέμβασης, στις μεθόδους διεπιστημονικής συνεργασίας και διαφορετικών ειδικοτήτων επαγγελματιών, στις τεχνικές ανάλυσης του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος των σχολικών οργανισμών, στις τεχνικές μελέτης, τεκμηρίωσης και λήψης των βέλτιστων αποφάσεων, στα σχέδια ετοιμότητας και εκτίμησης παραγόντων κινδύνου, στις τεχνικές προγραμματισμένης εφαρμογής, διαρκούς παρακολούθησης και αξιολόγησης των παρεμβάσεων, θα προσφέρει στους/στις φοιτητές/τριες τη δυνατότητα να αποκτήσουν ένα ισχυρό επιστημονικό και επαγγελματικό υπόβαθρο σε σχέση με τις σύγχρονες απαιτήσεις ασφάλειας, υποστήριξης και φροντίδας των μελών της σχολικής κοινότητας. Επίσης, εστιάζεται σε προσεγγίσεις που αφορούν ειδικές καταστάσεις και μελετά τα ηθικά και δεοντολογικά θέματα που προκύπτουν μέσα από τη χρήση αυτών των προσεγγίσεων στη σχολική κοινότητα.</p> <p>Οι φοιτητές/τριες καλούνται μέσα στο πλαίσιο του συγκεκριμένου μαθήματος να σχεδιάσουν και να αναπτύξουν σενάρια μάθησης ενσωματώνοντας εφαρμογές των νέων μεθόδων, εργαλείων και τεχνολογιών που θα διδαχθούν, ώστε να αποκτήσουν τη δυνατότητα να</p>

	<p>διερευνούν, να κατανοούν, να αναστοχάζονται και να προβαίνουν σε κριτική ανάλυση στα προβλήματα, στους κινδύνους και στις προκλήσεις των σύγχρονων αναγκών πρόληψης, ετοιμότητας, σχεδιασμού και διαχείρισης ψυχοκοινωνικών κρίσεων μέσα στη σχολική κοινότητα. Να αναπτύσσουν εξειδικευμένα και διεπιστημονική σκέψη. Να εφαρμόζουν τις κατάλληλες πολυεπίπεδες παρεμβάσεις ή δράσεις για επίλυση προβλημάτων, την επίτευξη στόχων και να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται επαρκώς στους ρόλους τους.</p>
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p>	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επεξηγούν την έννοια της κρίσης (ψυχοπιεστική, απειλητική και τραυματική κατάσταση), τα είδη κρίσεων και πως αυτή εκτιμάται σε διαφορετικά επίπεδα παρέμβασης (ατομικό, ομαδικό, οικογενειακό) στη σχολική κοινότητα. • Γνωρίζουν την ιστορική εξέλιξη της θεωρίας της κρίσης, όπως διαμορφώθηκε από τους πρώτους θεωρητικούς (Lindenman, Caplan, Rapoport, Parad) μέχρι τα πιο σύγχρονα μοντέλα πρόληψης και παρέμβασης στην κρίση. • Προσδιορίζουν έγκαιρα και έγκυρα τα πολυπαραγοντικά αίτια, τις διαστάσεις και τις επιπτώσεις των κρίσεων και να εφαρμόζουν κατάλληλες τεχνικές ανάπτυξης προστατευτικών παραγόντων για τα άτομα και για το πλαίσιο. • Περιγράφουν τα διακριτά χαρακτηριστικά των διαφορετικών προσεγγίσεων της διαχείρισης ψυχοκοινωνικών κρίσεων. • Αξιολογούν τις κριτικές προσεγγίσεις για τις βασικές θεωρίες της κρίσης και τα μοντέλα των μικρο- και μακρο-παρεμβάσεων στην κρίση. • Αναλύουν την εφαρμογή της θεωρίας της κρίσης και των τραυματικών εμπειριών με παιδιά, εφήβους, εκπαιδευτικούς, ειδικούς και οικογένειες μέσα στη σχολική κοινότητα. • Γνωρίσουν τη δομή, το σχεδιασμό και την αξιολόγηση των ψυχοεκπαιδευτικών παρεμβάσεων στη σχολική τάξη για την ανάπτυξη των ήπιων δεξιοτήτων και την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας και ευημερίας των παιδιών. • Εφαρμόζουν κατάλληλες εξειδικευμένες τεχνικές ολιστικής παρέμβασης για τα μέλη της σχολικής κοινότητας και για κάθε τύπο κρίσης, παρέχοντας άμεσες θετικές επανορθωτικές εμπειρίες. • Εφαρμόζουν αποτελεσματικές συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες που έχουν σαν στόχο την άμεση παρέμβαση και βοήθεια, τη ψυχοκοινωνική ενδυνάμωση και ευημερία, καθώς και την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας στα μέλη της σχολικής κοινότητας. • Σχεδιάζουν το στρατηγικό και λειτουργικό προγραμματισμό ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες και να χρησιμοποιούν τα εργαλεία

	<p>του προγραμματισμού, του συντονισμού και τα σχέδια ετοιμότητας στην κρίση.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εμβαθύνουν στους τρόπους κοινωνικής υποστήριξης σε καταστάσεις κρίσεων σε ποικίλα πεδία άσκησης της Κοινωνικής Εργασίας. • Αξιολογούν θέματα επαγγελματικής ηθικής και δεοντολογίας που πιθανό να προκύψουν μέσα από τη χρήση προσεγγίσεων στην κρίση και πως αυτά επηρεάζουν τη σχέση επαγγελματία-εξυπηρετούμενου. • Προάγουν τη Διεπιστημονική και Διεπαγγελματική Εργασία στη σχολική κοινότητα, τη Δικτύωση και Διασύνδεση των υπηρεσιών, καθώς και την επιστημονική και επαγγελματική εποπτεία. • Επεξηγούν τις έννοιες και τους όρους που συνδέονται με την παιδική φροντίδα, την κοινωνική προστασία και τους σύγχρονους όρους ανάπτυξης Δικτύων ψυχοκοινωνικής υποστήριξης ατόμων που ζουν σε περιβάλλοντα με αυξημένη ευαλωτότητα και επικινδυνότητα. 		
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα	Κανένα
Περιεχόμενο Μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> • Ορισμός Κρίσης, Είδη, χαρακτηριστικά, αντιδράσεις και επιπτώσεις • Μοντέλα παρέμβασης στην κρίση • Θεωρία της κρίσης στην πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας στο σχολείο • Εργασιακό στρες και επαγγελματική εξουθένωση • Επικοινωνία και Διαλεκτική Συμβουλευτική στο σχολείο • Εισαγωγή στο πεδίο των ψυχολογικών πρώτων βοηθειών - Σχέδια ετοιμότητας και αντιμετώπισης εκτάκτων ψυχοκοινωνικών αναγκών • Εξ αποστάσεως παροχή υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής φροντίδας και υποστήριξης • Διεπιστημονική προσέγγιση - Ηθικά και δεοντολογικά ζητήματα • Ενδοοικογενειακή βία-Κακοποίηση- Παραμέληση • Προβλήματα ενδοσχολικής βίας- Πρόληψη και προτάσεις παρέμβασης • Προγράμματα πρόληψης και προαγωγής ψυχικής υγείας στο σχολικό περιβάλλον 		
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	<p>Οι μέθοδοι διδασκαλίας βασίζονται στις αρχές των διαδικασιών ηλεκτρονικής μάθησης που δίνουν έμφαση στη χρήση άμεσης και έμμεσης επικοινωνίας, σύγχρονων και ασύγχρονων μεθόδων των συμμετεχόντων/ουσών (τηλεδιάσκεψη, διαδικτυακές συναντήσεις, παρουσιάσεις power-point, αφηγηματικές παρουσιάσεις, φόρουμ για συζήτηση κλπ.). Όλα τα προαναφερθέντα υλικά ανεβαίνουν στην πλατφόρμα που έχει κατασκευαστεί για την ηλεκτρονική διδασκαλία (LMS).</p>		

	<p>Οι φοιτητές/τριες ενθαρρύνονται να επικοινωνούν μέσω της πλατφόρμας με άλλους/ες φοιτητές/τριες και τον καθηγητή/τρια προκειμένου να συζητήσουν, να θέσουν τις ερωτήσεις τους και να επικοινωνήσουν ενεργά. Σε συγκεκριμένες εβδομάδες πρέπει να υποβάλουν τις προτάσεις και τις ιδέες τους για συγκεκριμένα θέματα που τίθενται προς συζήτηση (μέσω του φόρουμ). Η αξιολόγησή τους περιλαμβάνει διαφορετικούς τύπους εργασιών, μεθόδους αξιολόγησης και μεθόδους αυτοαξιολόγησης.</p>
<p>Βιβλιογραφία</p>	<p>Υποχρεωτική Βιβλιογραφία</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozmiarek, D., & Crepeau-Hobson, F. (2024). A qualitative examination of compassion fatigue in school psychologists following crisis intervention work. <i>Contemporary School Psychology, 28</i>(1), 30-42. • Essens, P., Lepeley, M.T., Beutell, N. J., Ronnie, L., Anielson, B. (2023). <i>Human Centered Management and CrisisDisruptions, Resilience, Wellbeing and Sustainability</i>. Routledge. • Jackson-Cherry, L. & Erford, B.T. (2023). <i>Crisis Assessment, Intervention, and Prevention</i>, 4th edition. Pearson. • Nickerson, A. B. (2021). School psychology leadership in crisis intervention and prevention. <i>Principles of Leadership in School Psychology, 75-92</i>. • Grissom, J. A., & Condon, L. (2021). Leading schools and districts in times of crisis. <i>Educational Researcher, 50</i>(5), 315-324. • Sokol, R. L., Heinze, J., Doan, J., Normand, M., Grodzinski, A., Pomerantz, N., ... & Zimmerman, M. (2021). Crisis interventions in schools: A systematic review. <i>Journal of school violence, 20</i>(2), 241-260. • Miller, D. N. (2021). <i>Child and adolescent suicidal behavior: School-based prevention, assessment, and intervention</i>. Guilford Publications. • Βεργέτη, Α. (2009). <i>Κοινωνική Εργασία με Οικογένειες σε Κρίση</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος. • Brock, S.E., Sandoval, J. & Lewis, S. (2005). <i>Διαχείριση κρίσεων στο σχολείο. Εγχειρίδιο για τη δημιουργία ομάδων διαχείρισης κρίσεων στο σχολείο</i> (Επιστημονική επιμέλεια: Χ. Γ. Χατζηχρήστου, Μετάφραση: Ε. Θεοχαράκη). Αθήνα: Τυπωθήτω. • Γκιαούρη, Σ. (2020). <i>Ανταπόκριση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και προαγωγή ψυχολογικής ευημερίας στην Πανεπιστημιακή Κοινότητα</i>. Κοζάνη: En-tiposis. • Δημοπούλου-Λαγωνίκα, Μ. (2006). <i>Το Μοντέλο Παρέμβασης σε καταστάσεις κρίσης' στο 'Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας</i>. Αθήνα: Τόπος. • Κουγιουμτζής Γ.-Σοφολόγη Μ.(2021). <i>Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Στρατηγικές διαχείρισης κρίσεων, παιδιών και εφήβων στο σχολικό περιβάλλον</i>. Γρηγόρη (σελ.95-118, 357-372).

- Λουμάκου, Μ., & Μπρουσκέλη, Β. (2010). *Παιδί και γεγονότα ζωής. Αρρώστια, νοσηλεία, διαζύγιο, θάνατος*. Αθήνα: Gutenberg. (σελ.1-184).
- Μαλικιώση-Λοΐζου, Μ. (Επ. Επιμ.) (2014). *Συμβουλευτική ομηλικών στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Πεδίο. 9κεφ. 7,8,10).
- Χατζηχρήστου, Χ. (2003). Ψυχολογική διαλεκτική συμβουλευτική στο σχολικό πλαίσιο. *Ψυχολογία*, 10, (2 & 3), 343-361.
- Χατζηχρήστου, Γ. Χ. (2012). *Διαχείριση κρίσεων στη σχολική κοινότητα*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Χατζηχρήστου, Χ. (2014). *Συμβουλευτική στη Σχολική Κοινότητα*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Χατζηχρήστου, Χ. (2015). *Πρόληψη και Προαγωγή της Ψυχικής Υγείας στο Σχολείο και στην Οικογένεια*. Αθήνα: Gutenberg.
- Ψάλτη, Α., Κασάπη, Στ., & Δεληγιάννη-Κουϊμτζήμ Β. (Επ. Έκδ.) (2012). *Σύγχρονα ψυχοπαιδαγωγικά ζητήματα: Ο εκφοβισμός στα ελληνικά σχολεία*. Αθήνα: Gutenberg.

Επιπρόσθετη βιβλιογραφία

- Doll, B., Zucker, S., & Brehm, K. (2009). *Σχολικές τάξεις που προάγουν την ψυχική ανθεκτικότητα. Πώς να δημιουργούμε ευνοϊκό περιβάλλον για τη μάθηση*. Επιστημονική επιμέλεια: Χ. Χατζηχρήστου. Μετάφραση: Ε. Θεοχαράκη. Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Μαλικιώση - Λοΐζου, Μ., (2002). Εφαρμογές της συμβουλευτικής ψυχολογίας σε ειδικές κοινωνικές ομάδες στο Πολεμικός, Ν., Καΐλα, Μ., & Καλαβάσης, Φ., (Επιμ.) *Εκπαιδευτική, οικογενειακή και πολιτική ψυχοπαθολογία. Θέματα Ψυχοπαθολογίας σε παιδιά και εφήβους*. Τόμος Α, σελ. 342-365, Αθήνα: Άτραπος.
- Μπίμπου-Νάκου, Α., & Στογιαννίδου, Α. (2006) (Επιμ. Έκδ). *Πλαίσια συνεργασίας ψυχολόγων και εκπαιδευτικών για την οικογένεια και το σχολείο*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Δαρδανός.
- Χατζηχρήστου, Χ., Λαμπροπούλου, Α., & Λυκισάκου, Κ. (2004). Ένα διαφορετικό σχολείο: Το σχολείο ως κοινότητα που νοιάζεται και φροντίζει. *Ψυχολογία* 11(1), 1-19.
- Χατζηχρήστου, Χ., Δημητροπούλου, Π., Λυκισάκου, Κ. & Λαμπροπούλου, Α. (2009). Προαγωγή της ψυχικής ευεξίας στη σχολική κοινότητα: Εφαρμογή παρεμβατικού προγράμματος σε επίπεδο συστήματος. *Ψυχολογία: Ειδικό Τεύχος Σχολικής Ψυχολογίας*, 16(3), 379-399.

Ψηφιακό πολυμεσικό υλικό

- Σημειώσεις διδάσκοντα/ουσας (απλή παρουσίαση)

	Καταγραφές (recordings) των τηλεσυναντήσεων και τηλεδιαλέξεων που πραγματοποιούνται μέσω της Πλατφόρμας Τηλεκπαίδευσης και άλλα εκπαιδευτικά video (διαλέξεις)
Αξιολόγηση	<ul style="list-style-type: none">• Εβδομαδιαίες Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες (15 %)• Εργασία 1 (10 %)• Εργασία 2 (15 %)• Τελική Εξέταση (60 %)
Γλώσσα	Ελληνική